

Република Србија
Привредни апелациони суд
1 Пж 7607/13
18.06.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Невена Вукашиновића, као председника већа, судије Јелене Вилдовић Живковић и судије Душке Илић, као чланова већа, у правној ствари тужиоца „Intertrust“ АД, Ниш, Шумадијска 1, против туженог „MIN Inženjering“ АД у реструктурирању, Ниш, Шумадијска 1, ради дуга, вредност предмета спора 6.982.655,50 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Нишу 3 П 24/13 од 05.06.2013. године, у седници већа одржаној дана 18.06.2014. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Привредног суда у Нишу 3 П 24/13 од 05.06.2013. године, у ставу I и III изреке.

Образложење

Наведеном пресудом првостепеног суда, у ставу I изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да плати тужиоцу износ од 6.974.516,44 динара са законском затезном каматом на појединачно означене износе од одређених датума доспећа до исплате, а у ставу III изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка. У ставу II изреке констатовано је повлачење тужбе тужиоца за износ од 8.139,06 динара са припадајућом каматом.

Тужилац је против ове пресуде изјавио благовремену жалбу, због погрешне примене одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. У образложењу жалбе је у битном наведено да тужени није оспоравао правни основ између њега и тужиоца, већ између њега и већинског власника, сматрајући да је чином куповине већински власник био у обавези да финансира његове обавезе из текућег пословања, за које наводе туженог је првостепени суд нашао да нису основани. Првостепени суд је у одлуци тумачио и онај део Закона о облигационим односима, који тужени није оспоравао, јер тужени није оспоравао висину тужбеног захтева. Тужени је признао дуговање потписивањем финансијске картице – ИОС-а са стањем на дан 31.12.2009. године, коју чињеницу је утврдио и судски вештак, па је првостепени суд морао да усвоји захтев, имајући у виду да су сва плаћања урађена са циљем да се омогући пословање туженог, а сада је овом пресудом тужилац кажњен. Предложио је да се ожалбена пресуда преиначи.

Ценећи правилност и законитост првостепене пресуде у делу у коме тужилац није успео у спору, на основу чл. 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да изјављена жалба тужиоца није основана.

Према стању у списима, предмет спора је потраживање тужиоца у износу од 6.974.516,44 динара, који износ је тужилац уместо туженог платио трећим лицима по уговорима о преузимању дуга, уговорима о асигнацији и уговорима о преузимању испуњења.

Првостепени суд је, на основу навода странака и изведених доказа, утврдио да је тужилац у име туженог извршио плаћање износа од 1.784.385,49 динара по уговорима о преузимању дуга, износа од 5.183.377,00 динара по уговорима о асигнацији и износ од 14.893,92 динара по уговорима о преузимању испуњења. Првостепени суд је утврдио, на основу налаза и мишљења вештака економско финансијске струке од 13.05.2013. године, да могуће дуговање туженог према тужиоцу, по уговорима који су предмет тужбеног захтева, износи укупно 6.974.516,44 динара са припадајућом законском затезном каматом, а парничне странке на дати налаз и мишљење вештака нису имале примедбе. Међу странкама није било спорно да је у време закључења свих уговора, који су предмет тужбеног захтева, тужени био у блокади. Тужени је током поступка оспорио тужбени захтев, наводећи да је купац капитала туженог као субјекта приватизације основао тужиоца као ћерку фирму, која је представљала холдинг за сва приватизована предузећа од стране купца из Бугарске, а купац капитала је асигнације из тужбеног захтева приказао као испуњење прихваћених обавеза из уговора о продаји друштвеног капитала. Ценећи ове наводе туженог, на основу Уговора о продаји капитала методом јавне аукције од 13.03.2008. године, обавештења Агенције за приватизацију о раскиду Уговора од 27.12.2010. године, одлуке Агенције за приватизацију о реструктурирању туженог од 11.01.2011. године, као и Уговора од 28.05.2008. године, првостепени суд је нашао да садржина ових доказа не упућује на закључак да је тужилац као ћерка фирма купца капитала туженог као субјекта приватизације била повезано правно лице, нити се уговори о асигнацији могу довести у везу са испуњењем обавеза купца капитала по Уговору о продаји капитала методом јавне аукције од 13.03.2008. године. Ценећи основ постављеног тужбеног захтева, првостепени суд је пошао од правне природе уговора о асигнацији, уговора о преузимању дуга и уговора о преузимању испуњења, прописаних чл. 1020. – 1026., чл. 446. и чл. 453. Закона о облигационим односима, нашавши да цитираним одредбама није предвиђена суброгација, односно настанак обавезе туженог да тужиоцу врати износе исплаћене повериоцима, нити је питање повраћаја средстава регулисано закљученим уговорима. Одредбе Закона о облигационим односима, које регулишу правни институт уговора о асигнацији, не предвиђају настанак обавезе туженог као упутиоца, да тужиоцу, као упућенику, врати износе исплаћене повериоцима, као примаоцима упута, није спорно да је тужилац упуте прихватио, па се нису стекли услови за враћање тужиоцу исплаћених средстава, ни у смислу чл. 210. ст. 1. Закона о облигационим односима, јер је пренос означених новчаних средстава имало основ у правном послу, а то су потписани уговори о асигнацији. Исто важи и у погледу закључених уговора о преузимању дуга и о преузимању испуњења, јер одредбе Закона о облигационим односима, као правну последицу преузимања дуга и преузимања испуњења, предвиђају само промену дужника, односно ступање на место дужника, а не суброгацију преузимаоца у права и обавезе ранијег повериоца, нити предвиђају обавезу туженог као дужника да средства у висини преузетог и исплаћеног дуга врати тужиоцу. Однос испуниоца туђе обавезе и дужника регулише чл. 299. Закона о облигационим односима, којим је предвиђено да сваки испунилац туђе обавезе може уговорити са повериоцем, пре

испуњења или приликом испуњења, да испуњено потраживање пређе на њега, што се може уговорити и са дужником уговором закљученим пре испуњења, што предметним уговорима није предвиђено. Поред тога, ови уговори представљају правне послове без правне важности, у смислу чл. 103. ст. 1. Закона о облигационим односима, јер су исти закључени у циљу избегавања ограничења предвиђених чл. 46. ст. 3. Закона о платном промету, којим Законом је забрањено правним и физичким лицима, која обављају делатност, да измирују обавезе по основу асигнације и преузимања дуга, ако су упутиоци потраживања, односно дужници имали неизмирене обавезе у моменту плаћања, као у конкретном случају, јер је тужени све време био у блокади рачуна. Тужиоцу су ове чињенице биле познате, у моменту закључења правних послова, па ни по том основу не би имао право да тражи враћање исплаћеног, у смислу чл. 104. ст. 2., у вези чл. 53. ст. 2. Закона о облигационим односима. Првостепени суд је зато одбио тужбени захтев као неоснован.

У поступку доношења првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка, на које овај суд као другостепени суд пази по службеној дужности, регулисане одредбама чл. 374. ст. 2. тач. 1.-3., 5., 7. и 9. Закона о парничном поступку, нити тужилац у изјављеној жалби указује на неку другу одређену битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. Закона о парничном поступку.

Првостепени суд је потпуно и правилно утврдио чињенично стање, битно за доношење одлуке у овој правној ствари. Нису основани жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд пропустио да цени потписани извод отворених ставки са стањем на дан 31.12.2009. године, из кога произилази да је тужени у својој књиговодственој евиденцији књижио спорна задужења као свој дуг, на који начин је признао потраживање тужиоца. Ово из разлога што извод отворених ставки представља усаглашавање књиговодственог стања, а не признање дуга, које се може учинити само на јасан и недвосмислен начин од стране заступника привредног друштва. Поред тога, ови жалбени наводи су и без утицаја, обзиром на дато образложење првостепеног суда због чега је одбио тужбени захтев као неоснован.

На утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право, правилно ценећи правну природу закључених уговора о асигнацији, уговора о преузимању дуга и уговора о преузимању испуњења, према чл. 1020., чл. 446. и чл. 453. Закона о облигационим односима, којим одредбама није предвиђено да упућеник, преузималац дуга, или преузималац испуњења, у конкретном случају тужилац, ступа на место повериоца коме је измирио дуг по овим уговорима, са свим његовим правима и обавезама према туженом као дужнику. Тужилац је по уговорима о асигнацијама прихватио упуте туженог као упутиоца, измирио је дуг туженог према његовим повериоцима по овим уговорима, а ни законом, ни самим уговорима није предвиђено да је тужилац задржао право да тражи повраћај датог по овим уговорима од туженог као дужника. Ни цитираним одредбама, које регулишу уговор о преузимању дуга и уговор о преузимању испуњења, прелаз потраживања на преузимаоца није предвиђен, а исто није регулисано ни закљученим уговорима о преузимању дуга, односно преузимању испуњења, између парничних странака. Стога је првостепени суд правилно ценио да по овим одредбама није дошло до суброгације, до које није дошло ни по чл. 299. Закона о облигационим односима, које одредбе регулишу испуњење са преласком права на испуниоца. Како тужилац

није доказао да је уговорио са повериоцима, пре испуњења или приликом испуњења, да испуњено потраживање пређе на њега са свим правима, нити је такав уговор закључен између дужника и испуниоца пре испуњења, то није дошло до суброгације тужиоца као испуниоца у права повериоца. Првостепени суд је утврдио да тужилац и тужени нису повезана лица, па се не може говорити ни о законској суброгацији, прописаној чл. 300. Закона о облигационим односима, нити је тужилац током првостепеног поступка и сада у жалби образлагао у чему се састојао његов правни интерес приликом закључивања уговора о асигнацији, о преузимању дуга и о преузимању испуњења, да измири обавезе туженог према његовим повериоцима.

Нису основани ни жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд ценио основ постављеног тужбеног захтева тужиоца, мимо навода туженог којима је оспорен тужбени захтев, јер првостепени суд није везан правним основом захтева, чак и када је исти наведен у тужби, а у конкретном случају се ради о примени материјалног права на утврђено чињенично стање, а не о оцени правног основа захтева тужиоца. На крају, без утицаја су жалбени наводи тужиоца да је тужени књижио дуг према тужиоцу у изводу отворених ставки од 31.12.2009. године, јер се ради о плаћањима од стране тужиоца по закљученим уговорима пре тог датума, током 2009. године, а тужилац није доказао да је имао закључени уговор са туженим пре испуњења обавезе о преласку повериочевог права, у смислу чл. 299. ст. 2. Закона о облигационим односима.

Стога и сви остали жалбени наводи тужиоца не утичу на правилност и законитост донете одлуке првостепеног суда.

Из напред изнетих разлога, одлучено је као у изреци ове пресуде, на основу чл. 390. Закона о парничном поступку.

ЈВЖ/ЈВ

Председник већа – судија
Невен Вукашиновић, с.р.

За тачност отправка